

CULTUUREDUCATIE MET KWALITEIT 3

● INHOUDSOPGAVE

1. SAMENVATTING	3
2. INLEIDING	5
3. REFLECTIE OP DE STAND VAN ZAKEN CMK IN BRABANTSTAD	7
● Curriculumvernieuwing en visievorming	7
● Kansengelijkheid in de leer- en leefomgeving	9
● Professionalisering	8
4. ACTIVITEITEN 2021-2024	11
● Curriculumvernieuwing en visievorming	11
● Kansengelijkheid in de leer- en leefomgeving	14
● Professionalisering	17
● Risicoanalyse	19
5. SAMENWERKING	20
6. KENNISDELING	22
7. MONITORING EN EVALUATIE	23
● Werkwijze	23
● Planning monitoring	24
8. PLANNING	25
9. BEGROTING	29

1

SAMENVATTING

In de provincie Noord-Brabant bundelen een aantal penvoerders uit de eerste periodes, aangevuld met de gemeente Oss, de krachten om gezamenlijk één aanvraag voor de derde CmK-periode in te dienen. Deze samenwerking – beleidsmatig en tussen de uitvoerende organisaties – stelt ons in staat de kwaliteit van cultuureducatie in gezamenlijkheid verder te verbeteren en de positie ervan binnen het onderwijs te versterken. Wij doen dit door krachten te bundelen in bovenlokale visievorming met activiteiten waar we samen sterker in zijn én met behoud van lokale autonomie in uitvoering om zo dicht mogelijk aan te kunnen sluiten bij de leer- en leefomgeving van de leerling.

Deze aanpak moet in 2024 leiden tot een situatie waarin cultuureducatie op steeds meer scholen in Brabant is verankerd, waarbij samenwerking met culturele instellingen vanzelfsprekend is en iedere leerling, ongeacht afkomst of locatie, gelijke toegang heeft tot cultuureducatie

Binnen **Curriculumvernieuwing en visievorming** faciliteren en begeleiden we Brabantse scholen om cultuureducatie te implementeren in hun onderwijscurriculum, passend bij de visie en context van de school. Naast de lokale dienstverlening en begeleiding, werken we in gezamenlijkheid aan het verdiepen en verbinden van de Brabantse CmK-instrumenten De Cultuur Loper en De Culturele Ladekast. De scholen krijgen daarmee toegang tot het beste van twee werelden. Hierdoor ontstaat één gedeelde taal en aanpak in Brabant, die het voor de uitvoeringspartners, de aanbieders en kunstvakdocenten, gemakkelijker maakt zich in de hele provincie aan te sluiten bij het onderwijs.

We werken aan **kansengelijkheid** door het verlagen van drempels voor cultuurdeelname in de leer- en leefomgeving van de leerling. We willen daarbij zo goed mogelijk inspelen op de specifieke uitdagingen

voor Brabant. We zetten onze samenwerking in voor het vergroten van de toegang tot cultureel- en scholingsaanbod voor alle Brabantse scholen en verkleinen daardoor de verschillen tussen de grote steden en de omliggende gemeenten. We stimuleren dat activiteiten, zowel in als buiten de klas, beter aansluiten bij de leefwereld van de leerling.

Op het vlak van **professionalisering** gaan we differentiëren: we adviseren en begeleiden ervaren CmK-scholen bij het borgen van hun CmK-trajecten en voorzien hen van kwalitatief hoogwaardige en specifieke scholing. Nieuwe scholen weten we te prikkelen met inspirerende, toegankelijke scholing die hen kennis laat maken met cultuuronderwijs. We bieden geen kant-en-klaar aanbod, maar zorgen voor scholingstrajecten en -formats die aansluiten bij de leervraag van de school. Hiertoe adviseren we trainers en kunstvakdocenten. Door het centraliseren van het Brabantse scholingsaanbod kunnen we kwaliteit én kwantiteit garanderen. We professionaliseren het hoger onderwijs en bouwen een duurzame samenwerking op om studenten de nodige bagage mee te geven voor het Brabantse werkveld. We adviseren culturele instellingen, kunstenaars en makers hoe ze kunnen aansluiten bij het onderwijs.

foto Arthur Krijgsman

En tenslotte: we delen met onze landelijke collega's de ervaring van de unieke Brabantse inrichting met één penvoerder van de gezamenlijke aanvraag en de samenwerkende Stuurgroep CmK3 BrabantStad.

Cultuureducatie met Kwaliteit 3 in Brabant gaat over samenwerking tussen lokaal en bovenlokaal en tussen de uitvoeringsorganisatie, het onderwijs en onze rijke culturele omgeving. Hierbij bouwen we voort op onze ervaringen en lessen uit de vorige periodes, en richten we ons op de huidige uitdagingen binnen onze provincie. We zetten hiertoe Brabantbrede

netwerken rond kennisdeling op, waar we ervaringen uitwisselen, onderzoeken, kennis delen en samen bouwen aan nieuwe initiatieven.

Binnen Cultuureducatie met Kwaliteit 3 werken we in Brabant sterk samen vanuit onze gedeelde drijfveer: de toegang tot cultuur met kwaliteit voor iedere leerling vergroten, middels leren en deelnemen. Zodat alle leerlingen in Brabant cultuurdeelname leren kennen als een ervaring die creativiteit bevordert, herkenning biedt en verwondering oproept.

2

INLEIDING

Kinderen zijn onze toekomst. We willen dat ze zich ontwikkelen tot creatieve en kritische volwassenen met een brede blik. Met cultuur prikkelen we de fantasie op jonge leeftijd en wakkeren we de nieuwsgierigheid aan. Zo leren kinderen om zich staande te houden in een steeds veranderende samenleving.

Cultuureducatie met kwaliteit in het (basis)onderwijs vinden we in Brabant belangrijk. Daarom werken we al acht jaar met scholen en cultuurprofessionals samen binnen CmK. Onze inspanningen zijn erop gericht het curriculum duurzaam te verrijken met cultuurlessen die kinderen uitdagen, boeien, meevoeren en verwonderen. Cultuureducatie verruimt de blik, verleidt tot het proeven van het onbekende en geeft kinderen de kans een eigen mening te vormen én te uiten: wat vinden ze mooi — of juist niet — en waarom? Zo draagt cultuureducatie duurzaam bij aan de ontwikkeling van zelfbewuste kinderen die elkaar en de samenleving zonder vooroordelen tegemoet treden. Cultuureducatie heeft helaas nog steeds een fragiele positie binnen het onderwijs, waar de focus vooral op taal en rekenen ligt. Externe impulsen blijven nodig om de kwaliteit van de binnenschoolse cultuureducatie te stimuleren. We streven ernaar om in Brabant de inbedding van cultuur in het onderwijs een gedeelde verantwoordelijkheid te maken van beleidsmakers, het culturele veld en het onderwijs. Dit kunnen wij alleen bereiken door samen te werken.

In deze derde CmK-periode bundelen dan ook vijf Brabantse penvoerders uit de vorige CmK-periodes, aangevuld met de gemeente Oss, de krachten om Cultuureducatie met Kwaliteit in onze provincie verder vorm te geven. De uitvoerende organisaties Nieuwe Veste in Breda, CultuurContact in Helmond,

Huis73 in 's-Hertogenbosch, CiST in Tilburg, De Muzelinc in Oss, Erfgoed Brabant en Kunstloc Brabant dienen onder één penvoerder gezamenlijk deze aanvraag in voor Cultuureducatie met Kwaliteit 2021–2024. De aanvraag kwam tot stand in het kader van het Regioprofiel Cultuur BrabantStad, waarin de provincie en de vijf grote steden gezamenlijk belangrijke thema's oppakken, waaronder kunst en cultuur.

Door als zeven uitvoerende organisaties samen te werken, kunnen we de kwaliteit van cultuureducatie in Brabant versterken en de positie ervan beter borgen binnen het onderwijs. We versterken elkaar in inhoud, expertise, instrumenten, netwerken en slagkracht. We vergroten de efficiëntie door de centralisering van de administratieve penvoering door één penvoerder en creëren zo meer ruimte voor de inhoudelijke uitvoering. De Stuurgroep CmK3 BrabantStad, met daarin de zeven uitvoerende organisaties, geeft sturing aan de gezamenlijke Brabantse aanpak.

Onze aanpak gaat uit van lokale autonomie, zodat de kwaliteitsverbetering van het cultuuronderwijs zo goed mogelijk aansluit bij de leer- en leefomgeving van leerlingen. Gezamenlijke projecten worden ondernomen waar dat meerwaarde heeft, bijvoorbeeld rond onderwerpen als professionalisering en kansengelijkheid.

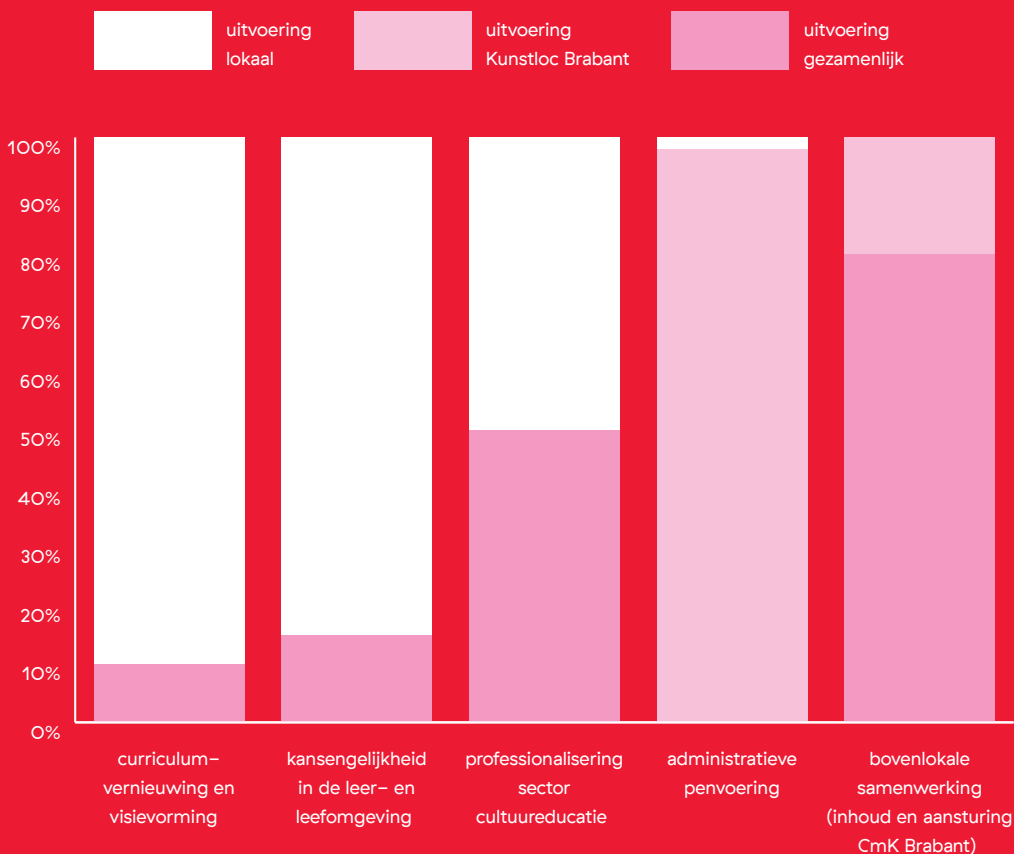
Veruit de meeste energie stoppen we in direct contact met het onderwijs. Dat blijkt ook duidelijk uit de begroting. Er gaat 1,8 miljoen euro rechtstreeks naar de gemeenten met minder dan 90.000 inwoners, die daarmee in hoofdzaak intermediairs financieren en de scholen ondersteunen ten behoeve van hun culturele activiteiten. Van het aantal beschikbare uren in de deelnemende steden wordt ongeveer 80% van uren gestopt in de lokale dienstverlening ten behoeve van het onderwijs. Als we dat zouden vertalen in geld, betekent dat dat van de 4,2 miljoen euro meer dan 3 miljoen euro rechtstreeks wordt geïnvesteerd in het onderwijs en lokale culturele instellingen.

worden gehaald met dezelfde hoeveelheid uren en geld. De CmK-regeling biedt ons de unieke kans om deze slag te maken.

In deze gezamenlijke aanvraag presenteren we u onze gezamenlijke reflectie over de voorbije periode en onze doelstellingen en activiteiten voor de nieuwe periode van Cultuureducatie met Kwaliteit in Brabant. We geloven dat we hiermee het belangrijk fundament leggen voor een inspirerende en duurzame samenwerking die ervoor zorgt dat voor iedere Brabantse leerling de toegang tot de ontwikkeling en beleving van creativiteit, verbeeldingskracht, verwondering en zo veel meer, wordt vergroot.

De overstijgende projecten zijn erop gericht om deze dienstverlening aan te vullen, te verbeteren en door te ontwikkelen zodat er lokaal meer resultaat kan

infographic 1 gewenst verhouding lokaal — Kunstloc Brabant — gezamenlijk in 2024

3

REFLECTIE OP DE STAND VAN ZAKEN CMK IN BRABANTSTAD

De voorbije CmK-periodes hebben laten zien dat het bieden van maatwerk vanuit de vraag van scholen de grote kracht is van de aanpak binnen de provincie Noord-Brabant. De lokale aanpak die in Brabant centraal staat, is succesvol in het bedienen van het onderwijs bij het implementeren van Cultuureducatie met Kwaliteit. Niet in de laatste plaats omdat betrokkenheid van lokale aanspreekpunten leidt tot groter draagvlak binnen scholen.

De Brabantse penvoerders hebben in de voorgaande CmK-periodes veel werk verzet en veel mooie initiatieven ontplooid. Zo is De Cultuur Loper doorontwikkeld en op steeds meer scholen binnen en buiten Brabant actief. De Culturele Ladekast is succesvol en wordt door veel scholen ingezet voor het ontwikkelen van doorlopende leerlijnen. Er zijn initiatieven gestart rond professionalisering op scholen, binnen het culturele veld en voor andere relevante actoren. Ook zijn rond kansengelijkheid in sommige gemeenten al veel lokale initiatieven ontwikkeld en geïmplementeerd. Echter, wanneer we Brabantbreed kijken, zien we dat door versnippering van activiteiten en aanbod kansen op synergie tussen lokaal en bovenlokaal blijven liggen. De grote verbetering die wij in deze nieuwe CmK-periode willen maken, is dan ook lokaal en bovenlokaal elkaar laten versterken.

Aangezien wij in de derde CmK-periode met zeven Brabantse uitvoeringsorganisaties de krachten

bundelen in één aanvraag, biedt deze reflectie één gemeenschappelijke analyse van de uitdagingen waar Brabant voor staat waar het gaat om CmK. Onderstaande analyse geeft de huidige stand weer en identificeert de belangrijkste uitdagingen waar we in de komende periode samen aan willen werken.

CURRICULUMVERNIEUWING EN VISIEVORMING

Noodzaak voor een gemeenschappelijke taal voor curriculumvernieuwing

Binnen Brabant zijn twee sterke instrumenten ontwikkeld voor curriculumvernieuwing: De Cultuur Loper, met een sterke focus op visieontwikkeling en eigenaarschap bij scholen en De Culturele Ladekast die in de grote steden wordt ingezet voor het ontwikkelen van een doorlopende leerlijn met bijbehorende activiteiten. Beide instrumenten werken aan de verankering van cultuureducatie op

scholen. Momenteel is het locatie-afhankelijk van welk instrument scholen gebruik kunnen maken. Hierdoor kan niet optimaal worden aangesloten bij de behoeftes van scholen, omdat sommige aangeven zich meer te willen richten op de ontwikkeling van een visie, terwijl andere aan de slag willen met activiteiten.

Uit onze analyse blijkt dat De Cultuur Loper en De Culturele Ladekast complementair aan elkaar zijn. Door ze meer te verbinden en ze nadrukkelijker een eigen rol te geven in het proces van de school, kunnen we deelnemende scholen twee aanvullende instrumenten aanbieden die flexibel in zijn te zetten al naar gelang de behoefte van de school.

Een belangrijk bijkomend voordeel is dat hiermee binnen Brabant een gezamenlijke taal ontstaat voor het ontwikkelen van een curriculum voor cultuur-educatie. Het missen van een gezamenlijke taal zorgt er nu voor dat de samenwerking tussen scholen, aanbieders, opleiders en intermediërende uitvoerders (hierna te noemen intermediairs) soms moeizaam verloopt. Zo kan een culturele instelling die scholen in verschillende regio's bedient, nu gedwongen worden verschillende referentiekaders voor bijvoorbeeld culturele vermogens te gebruiken.

Een belangrijk aandachtspunt in deze periode ligt op het betrekken van aanbieders van cultuureducatieve activiteiten bij het vernieuwen van het curriculum.

KANSENGELIJKHEID IN DE LEER- EN LEEFOMGEVING

Gelijke kansen vooral buitenschools een probleem

De gemeenten in Brabant zetten al jaren sterk in op het verhogen van de kansengelijkheid voor kinderen. Met name grotere gemeenten (de B5 en M7) hebben hier actief beleid voor. In deze gemeenten lopen al jaren projecten waarbij ook de culturele ontwikkeling van kinderen wordt gestimuleerd, meestal via het onderwijs. Denk daarbij aan projecten als de Schoolschrijver, maar er zijn ook kleinere, lokale initiatieven.

Ten gevolge hiervan zien we dat scholen met veel leerlingen met een sociaaleconomische achterstand meer betrokken zijn bij cultuureducatieve projecten dan andere scholen. Wij verwachten dan ook weinig problemen om deze scholen te ‘activeren’ voor CmK. Wel zien we uitdagingen bij het kunnen ontwikkelen van talenten van kinderen buiten de school. Niet alle ouders zien het belang van (buitenschoolse) culturele vorming voor hun kinderen. In veel gevallen is er ook geen financiële ruimte voor. Het vormgeven van de verbinding tussen binnen- en buitenschoolse activiteiten, met name voor kinderen uit sociaal-economisch zwakke gezinnen, is een uitdaging.

Daarnaast is ook meer aandacht nodig voor kansengelijkheid voor leerlingen in het speciaal onderwijs. Door de kennis en kunde die er binnen bijvoorbeeld Tilburg, Breda, 's-Hertogenbosch en Helmond aanwezig is Brabantbreed te delen, kunnen andere gemeenten deze thematiek sneller en effectiever aanpakken.

Beperkte toegang tot de culturele infrastructuur door regionale begrenzing

Doordat culturele instellingen vooral door gemeenten worden gefinancierd en verschillende penvoerders CmK2 hebben uitgevoerd, zien we beperkingen in de toegang tot de culturele infrastructuur. Vooral

de wederzijdse toegang tussen de culturele infrastructuur van de grote steden en omliggende gemeenten behoeft verbetering. Gemeenten met minder dan 90.000 inwoners zijn onderdeel van de provinciale CmK-aanpak, terwijl de grote steden een eigen gemeentelijke aanpak hebben. Door het gescheiden oppakken van CmK hebben we grenzen gelegd rond culturele infrastructuren die we in de nieuwe periode willen slechten. Betere samenwerking is nodig om de toegang tot de Brabantse culturele infrastructuur niet te beperken tot de gemeentegrenzen.

Beperkte representatie in het aanbod

Vrijwel alle actoren binnen Brabant geven aan dat het aanbod van cultuureducatieve activiteiten te weinig tegemoetkomt aan de belevingswereld en achtergrond van leerlingen. Kort gezegd: het aanbod is te weinig divers. Wij vinden het enerzijds belangrijk kinderen te laten kennismaken met de diversiteit van kunst en erfgoed en anderzijds om het aanbod meer inclusief en divers te maken zodat leerlingen zichzelf ook kunnen herkennen in het gebodene.

PROFESSIONALISERING

Gebrek aan schaalgrootte

Professionalisering heeft in de twee voorgaande CmK-periodes een belangrijke rol gespeeld in Brabant. Een terugkerend probleem hierbij was de schaalgrootte van sommige penvoerders. Zo konden niet alle geplande ICC-cursussen doorgang vinden omdat er onvoldoende aanmeldingen waren. Regionale begrenzing van deelname aan cursussen maakt het lastig om schaalgrootte te bereiken en tot structurele afspraken te komen met bijvoorbeeld kunstvakopleidingen. Daarbij is er ook geen inventarisatie beschikbaar van het totale professionaliseringsaanbod binnen de provincie. Scholen of culturele instellingen weten daarom niet welke scholingen voor hen beschikbaar zijn.

Gebrek aan thematische kennisdeling en netwerken
Praktisch iedereen die zich bezighoudt met cultuureducatie ervaart een gebrek aan beschikbaarheid van netwerken waarin kennis en ervaringen kunnen worden gedeeld. Bijvoorbeeld over thema's als het verbinden van binnen- en buitenschoolse activiteiten en het ontwikkelen van een nieuw curriculum met doorlopende leerlijnen. Dit leidt ertoe dat nu op verschillende plekken het wiel steeds opnieuw wordt uitgevonden. Ook is er niet altijd bij iedereen zicht op landelijke ontwikkelingen rond cultuureducatie.

Veel behoefte aan professionalisering bij de doelgroepen

In Brabant wordt continu aandacht besteed aan professionalisering van leraren en cultuurcoördinatoren. Toch zijn er nog veel leraren met te weinig kennis van en ervaring met cultuureducatie. Dit geldt ook voor nieuwe leraren: in het huidige pabo-curriculum is maar heel beperkt ruimte voor culturele vorming. Daarnaast constateren we dat aanbieders van cultuureducatieve activiteiten — van medewerkers van instellingen tot zelfstandige kunstenaars — weinig ervaring hebben met de context van het onderwijs, laat staan met het concreet werken aan competenties van leerlingen in een opbouwende lijn.

foto Ben Nienhuis

4

ACTIVITEITEN 2021–2024

CURRICULUMVERNIEUWING EN VISIEVORMING

Ambitie en doelen

Om te werken aan structurele verankering van cultuureducatie, vinden wij het cruciaal om ook in de nieuwe CmK-periode het eigenaarschap zoveel mogelijk bij de scholen te leggen. In Brabant is gebleken dat deze aanpak succesvol is en de scholen niet alleen tot visie op cultuureducatie komen, maar de trajecten ook een positief effect kunnen hebben op de gehele onderwijsvisie van de school.

In CmK3 verbinden we De Cultuur Loper en De Culturele Ladekast en maken we ze meer completer aan elkaar. Beide instrumenten zijn — in lijn met het nieuwe curriculum — gericht op visievorming en leerlijnen in plaats van losse activiteiten of disciplines. De Cultuur Loper richt zich vooral op het ontwikkelen van visie en de implementatie van cultuuronderwijs in het onderwijscurriculum. De Culturele Ladekast schenkt juist aandacht aan doorlopende leerlijnen, die de school kan inzetten om zelf vorm te geven aan cultuuronderwijs. De programma's kunnen in combinatie scholen helpen een visie te formuleren en deze tot uitvoering te brengen. Bij het verbinden van beide instrumenten wordt het nieuwe curriculum als uitgangspunt genomen. Het verbonden instrument is daarmee vanzelf Curriculum.nu-‘proof’.

Naast de integratie van beide instrumenten ontsluiten we ook de toegang van scholen tot de al opgebouwde kennis, relevante instrumenten, professionalisering en de culturele infrastructuur

van Brabant. Onze samenwerking wordt hiermee een middel om de lokale context en de behoefte van scholen nog centraler te stellen. Ook stellen we het zelfontwikkelingsinstrument EVI beschikbaar aan het onderwijs zodat zij zelf kunnen bepalen waar voor hen ontwikkeling nodig is.

Onze doelen voor de CmK3-periode rond curriculumvernieuwing en visie zijn:

- in 2024 hebben de Brabantse CmK-scholen cultuuronderwijs geïmplementeerd in hun onderwijscurriculum, passend bij de visie en context van de school;
- in 2024 werken we in Brabant vanuit één visie en gemeenschappelijke taal aan de implementatie van cultuureducatie, waarbij scholen gebruik kunnen maken van de verbinding tussen de instrumenten De Cultuur Loper en De Culturele Ladekast;
- in 2024 sluit de verbonden aanpak tussen De Cultuur Loper en De Culturele Ladekast aan bij landelijke ontwikkelingen en taal (Curriculum.nu), en bij de uitdagingen in het voortgezet onderwijs;
- in 2024 werken de Brabantse CmK-scholen samen met hun culturele omgeving — zoals intermediairs, aanbieders en trainers — om duurzame kwaliteitsverbetering van cultuureducatie op de school vorm te geven en uit te voeren.

Wij beogen om in de periode 2021–2024 tenminste 760 scholen en daarmee 225.000 leerlingen te bereiken.

foto William van der Voort

Doelstellingen

Ervaren CmK-scholen die hebben deelgenomen aan CmK 1 en 2:

- ronden in 2021–2022 de lopende trajecten af en borgen het cultuuronderwijs in hun cultuurbeleidsplan;
- formuleren hun behoeftes rond professionalisering en begeleiding voor borging van hun geformuleerde visie en aanpak in het lerarenteam;
- tonen in hun samenwerking met kunstvakdocenten, kunstenaars en makers blijk van een bewuste keuze in aanbod, passend bij de gevormde onderwijsvisie voor cultuur;
- zijn in 2024 klaar voor de komst van cultuur als vast onderdeel van het onderwijscurriculum.

Nieuwe CmK-scholen:

- worden in 2021–2022 geïnspireerd om te werken aan de kwaliteitsverbetering van hun cultuuronderwijs door het formuleren van een eerste hulpvraag rond cultuureducatie;
- starten in 2022–2023 met de implementatie van cultuuronderwijs op hun school, waarbij ze gebruik kunnen maken van de verbinding tussen De Cultuur Loper en De Culturele Ladekast;

- hebben in 2024 een visie ontwikkeld die sturend is in de implementatie van cultuur binnen het onderwijscurriculum van de school.

Het culturele veld

- Intermediairs en kunstvakdocenten begeleiden en voeren de CmK-3 trajecten op de scholen in het PO en VO uit.
- Binnen de brede culturele omgeving spelen kunstenaars, makers en instellingen hun rol als cultureel expert en inspirator.

Resultaten

Onze activiteiten moeten ertoe leiden dat de deelnemende Brabantse CmK-scholen in het PO en VO:

- een visie ontwikkeld en geïmplementeerd hebben;
- doorlopende leerlijnen ontwikkeld en geïmplementeerd hebben;
- structureel middelen inzetten voor cultuureducatie, met een vaste post in de begroting en aanwezigheid van een opgeleide cultuurcoördinatoren;
- samenwerken met hun culturele omgeving.

Activiteiten

1. We ontwikkelen één Brabantse visie en taal voor cultuureducatie als kader voor de verbinding van De Cultuur Loper en De Culturele Ladekast, in aansluiting op Curriculum.nu en andere relevante ontwikkelingen.
2. We verbinden en verdiepen de instrumenten De Cultuur Loper en De Culturele Ladekast en maken ze meer complementair aan elkaar zodat ze een eigen logische plek hebben in het proces van zowel PO- als VO-scholen.
3. We trainen en begeleiden intermediairs, kunstvakdocenten en leraren(teams) om met de gemeenschappelijke taal en instrumenten te werken.
4. We nodigen begin 2022 scholen die al werken met CmK uit om — waar relevant voor de behoefte van de school – met de nieuwe instrumenten en de gemeenschappelijke taal te werken. Gebruik van het verbonden instrument is altijd facultatief, aangezien de regie bij de school ligt.
5. We motiveren nieuwe deelnemende scholen om in schooljaar 2022–2023 met de Brabantse instrumenten en taal aan de slag te gaan, en bieden begeleiding vanuit de intermediairs in dit proces.
6. We zetten het zelfevaluatie-instrument EVI in om de voortgang rond visie, deskundigheid, programma en samenwerking met partners op de school in kaart te brengen. Dit stelt ons in

staat om de borging van cultuuronderwijs te monitoren.

7. We bieden deelnemende scholen toegang tot het leerlingvolginstrument Cultureel Zelfportret en het portfolio-instrument van De Digitale Ladekast. Hiermee kan de doorlopende ontwikkeling van de leerling van PO naar VO worden gevolgd.

Afbakening uitvoering

Gezamenlijk

- Ontwikkelen gemeenschappelijke taal en visie op cultuureducatie.
- Verdiepen en verbinden van de Brabantse instrumenten.

Lokaal

- Directe begeleiding van de trajecten op de scholen.
- Directe begeleiding van kunstvakdocenten, intermediairs en aanbieders in het werken met het verbonden instrument.
- Ontwikkeling en begeleiding van een doorlopende leerlijn van PO naar VO.

De lokale intermediair is vrij om in de begeleiding inhoudelijke accenten te leggen om zo aan te kunnen sluiten bij de lokale context van de school en culturele leer- en leefomgeving van de leerling. Ook kan hij de lokale uitvoering van CmK3 aan laten sluiten bij lokale niet-CmK-initiatieven en -aanbod.

KANSENGELIJKHEID IN DE LEER- EN LEEFOMGEVING

Ambitie en doelen

In Brabant willen we de toegang tot cultuur, in leren en in deelnemen, voor alle kinderen en jongeren vergroten. Gelijke toegang zorgt ervoor dat kinderen hun talenten kunnen ontwikkelen, onafhankelijk van persoonlijke omstandigheden, cultureel aanbod of woonplaats.

Uit onze analyse blijkt dat de verschillen tussen deelname aan CmK van scholen met veel leerlingen uit sociaaleconomisch kwetsbare gezinnen niet veel verschilt van de overige scholen. Het probleem zit veeleer in toegang tot buitenschoolse cultuureducatie, infrastructuur en een divers aanbod.

Op basis van deze voor Brabant specifieke uitdagingen rond kansengelijkheid, stellen we ons ten doel dat in 2024:

- er een sterkere samenhang en doorstroom is tussen binnen- en buitenschoolse activiteiten, in het bijzonder voor leerlingen uit kansarme gezinnen;

- de samenhang tussen de culturele infrastructuur van de stad en omliggende gemeenten is versterkt;
- het aangeboden cultuuraanbod is verbreed, zodat iedere leerling zijn leefwereld kan herkennen, zowel in de binnen- als buitenschoolse cultuuractiviteiten.

Doelstellingen

Algemeen

- Stad en omliggende gemeenten maken deel uit van elkaars brede culturele omgeving.
- De cultuurcoördinator kent de weg naar het buitenschoolse aanbod in de brede culturele omgeving van de school.
- De leraar is versterkt in zijn deskundigheid in het herkennen en aanpakken van uitdagingen op het vlak van kansengelijkheid binnen cultuureducatie in de klas.
- Leerlingen uit het voortgezet onderwijs weten waar ze cultuuraanbod kunnen vinden dat aansluit bij hun leefwereld.

Ervaren CmK-scholen die hebben deelgenomen aan CmK 1 en 2:

- kunnen een vraag naar cultuuraanbod formuleren, passend bij de leefwereld van hun leerlingen en de visie van de school;
- kunnen de verbinding leggen tussen de kansengelijkheidsuitdagingen binnen cultuureducatie en andere vakken;
- houden rekening met de belevingswereld en belangstelling van al hun leerlingen in de binnen-schoolse cultuuractiviteiten;
- delen hun kennis en expertise over kansengelijkheidsuitdagingen in de klas binnen kennisnetwerken waar ook culturele instellingen aan deelnemen.

Nieuwe CmK-scholen:

- zijn zich bewust van de uitdagingen binnen de school op het vlak van kansengelijkheid;
- kunnen de verbinding leggen tussen de kansengelijkheidsuitdagingen binnen cultuureducatie en andere vakken;
- houden rekening met de belevingswereld en belangstelling van al hun leerlingen in de binnen-schoolse cultuuractiviteiten.

Culturele veld

- Er is een versterkte samenwerking en kennisdeling tussen de uitvoeringsorganisaties cultuureducatie en organisaties die op andere domeinen actief zijn in de aanpak van kansengelijkheid, zoals sport, milieu en taal.
- Er is op Brabants niveau kennis rond kansengelijkheid opgebouwd en zijn kennishiaten in kaart gebracht.
- Aanbieders hebben een breder bewustzijn van de vraag van het onderwijs en de gewenste representatie van de leefwereld van de leerling.

Resultaten

- Meer kennis en kunde bij leraren, cultuurcoördinatoren, aanbieders en intermediairs op het gebied van kansengelijkheid.
- Er is een Brabants netwerk rond kansengelijkheid.

- Kansengelijkheid is een structureel aandachtspunt binnen cultuuronderwijs, dat lokaal wordt opgepakt.
- Er is een Brabantse visie met meetbare indicatoren voor kansengelijkheid, passend bij de specifieke Brabantse uitdagingen.
- Rapport met opgehaalde resultaten over de status van kansengelijkheid binnen cultuureducatie in Brabant.

Activiteiten

Activiteiten gericht op Brabantse kennisopbouw

- We richten een Brabants kennisnetwerk in voor kansengelijkheid binnen cultuureducatie, waarin onderzoek, ervaringen en kennisdeling centraal staan.
- We adviseren van aanbieders van cultuureducatie over kansengelijkheid in de leer- en leefomgeving.

Activiteiten gericht op infrastructuur

- We verbinden de regionale infrastructuur van de gemeenten met minder dan 90.000 inwoners met de stedelijke infrastructuur.
- We versterken samenwerking met organisaties uit andere domeinen, zoals het Jeugdfonds Sport & Cultuur, om binnen Brabant stevigere verbinding te kunnen leggen tussen CmK en andere initiatieven die kansengelijkheid bevorderen.

Activiteiten gericht op kansarme gezinnen

- We verbeteren de doorstroom binnenschoolse-buitenschoolse cultuurdeelname.
- We bevorderen de deskundigheid van de leraar en de cultuurcoördinator over de mogelijkheden en regelingen voor leerlingen in buitenschoolse cultuureducatie door middel van scholing.
- We initiëren en begeleiden co-creatieprojecten tussen onderwijs, cultuur en andere domeinen met initiatieven gericht op kansengelijkheid, bijvoorbeeld in sport of taalvaardigheid.
- We bieden maatwerk aan scholen met een specifieke leervraag rond de inzet van cultuureducatie voor het vergroten van kansen voor leerlingen uit sociaaleconomische zwakke gezinnen.

Activiteiten gericht op de verbreding van het cultuuraanbod

- We verbinden bestaande netwerken rond professionele kunsten en programmering van gemeentelijke regio's met steden.
- We betrekken Brabantse culturele instellingen met aanbod — zoals het BrabantMenu, een overzicht van relevante culturele activiteiten waar scholen in Brabant naartoe kunnen gaan — bij het meer divers en inclusief maken van het cultuuraanbod.
- We begeleiden van scholen bij het formuleren van een activiteiten aanbod dat past bij de diversiteit van de leerlingen van de school.
- We professionaliseren cultuurcoördinatoren en leraren in het verbinden van binnen- en buitenschoolse activiteiten.

Afbakening uitvoering

Gezamenlijk

- Opzetten Brabants netwerk kansengelijkheid voor vergroten kennisbasis en uitwisseling.
- Verbinden van regionale culturele infrastructuur.
- Verbreden van het cultuuraanbod met Brabantse culturele instellingen.
- Ontwikkelen Brabantse visie en indicatoren voor kansengelijkheid.
- Brabants rapport over kansengelijkheid.

Lokaal

- Directe bevraging en begeleiding van scholen op het vlak van kansengelijkheid.
- Directe bevraging en begeleiding van culturele instellingen op het vlak van kansengelijkheid.
- Scholen en culturele instellingen uitnodigen te participeren in het netwerk kansengelijkheid.
- Intermediairs verbinden medewerkers van scholen en culturele instellingen aan professionaliseringsmogelijkheden op het gebied van kansengelijkheid waar daar behoefte aan is.
- Aanleveren gegevens voor Brabants rapport over kansengelijkheid.
- Samenwerking zoeken met lokale initiatieven en gemeentelijk beleid rond kansengelijkheid, ook uit andere domeinen zoals sport.

PROFESSIONALISERING

Ambitie en doelen

De kwaliteit van cultuureducatie in het onderwijs is afhankelijk van de deskundigheid van iedereen die een schakelfunctie vervult in de keten rondom de leerling: leraren, aanbieders, intermediairs, pabo's en kunstvakopleidingen. In de nieuwe periode verbreden we de deskundigheidsbevordering uit CmK2 naar de professionalisering van de gehele keten.

Specifiek beogen we met verbreding dat:

- scholen die nog niet deelnemen aan CmK toegang krijgen tot aanbod dat een eerste verkenning van cultuureducatie stimuleert;
- het aanbod voor kunstvakdocenten wordt vergroot en inhoudelijk verbeterd;
- er professionaliseringsaanbod is voor nieuwe doelgroepen, zoals kunstenaars die actief zijn in het onderwijs.

Door het gezamenlijk ontwikkelen, organiseren en uitzetten van het professionaliseringsaanbod in Brabant ontstaat schoolgrootte. De samenwerking helpt enerzijds bij het creëren van groter, kwalitatief gelijkwaardig aanbod op basis van één gemeenschappelijke taal en anderzijds bij het bundelen van de afname ervan. Door het grotere afzetgebied hebben behalve gemeenten met minder dan 90.000 inwoners ook de grote steden een groter kwalitatief aanbod én een groter afzetgebied voor hun eigen aanbod.

Onze doelen voor de periode 2021–2024 zijn dat:

- we bij professionalisering gebruik maken van eenzelfde overkoepelende visie en taal;
- professionalisering wordt aangeboden op basis van lokale en individuele scholingsvragen, passend binnen de lokale en provinciale aanpak;
- professionaliseringsaanbod in Brabant via één centraal Brabants platform wordt ontsloten;
- er overal dezelfde voorwaarden gelden voor financiële ondersteuning van het Brabantse scholingsaanbod.

Doelstellingen

Ervaren CmK-scholen die hebben deelgenomen aan CmK 1 en 2:

- zijn in staat om cultuureducatie te borgen door de inzet van scholingsaanbod specifiek gericht op de implementatie in het curriculum;
- hebben toegang tot nieuw scholingsaanbod, specifiek gericht op de uitdagingen van CmK3.

Nieuwe CmK-scholen:

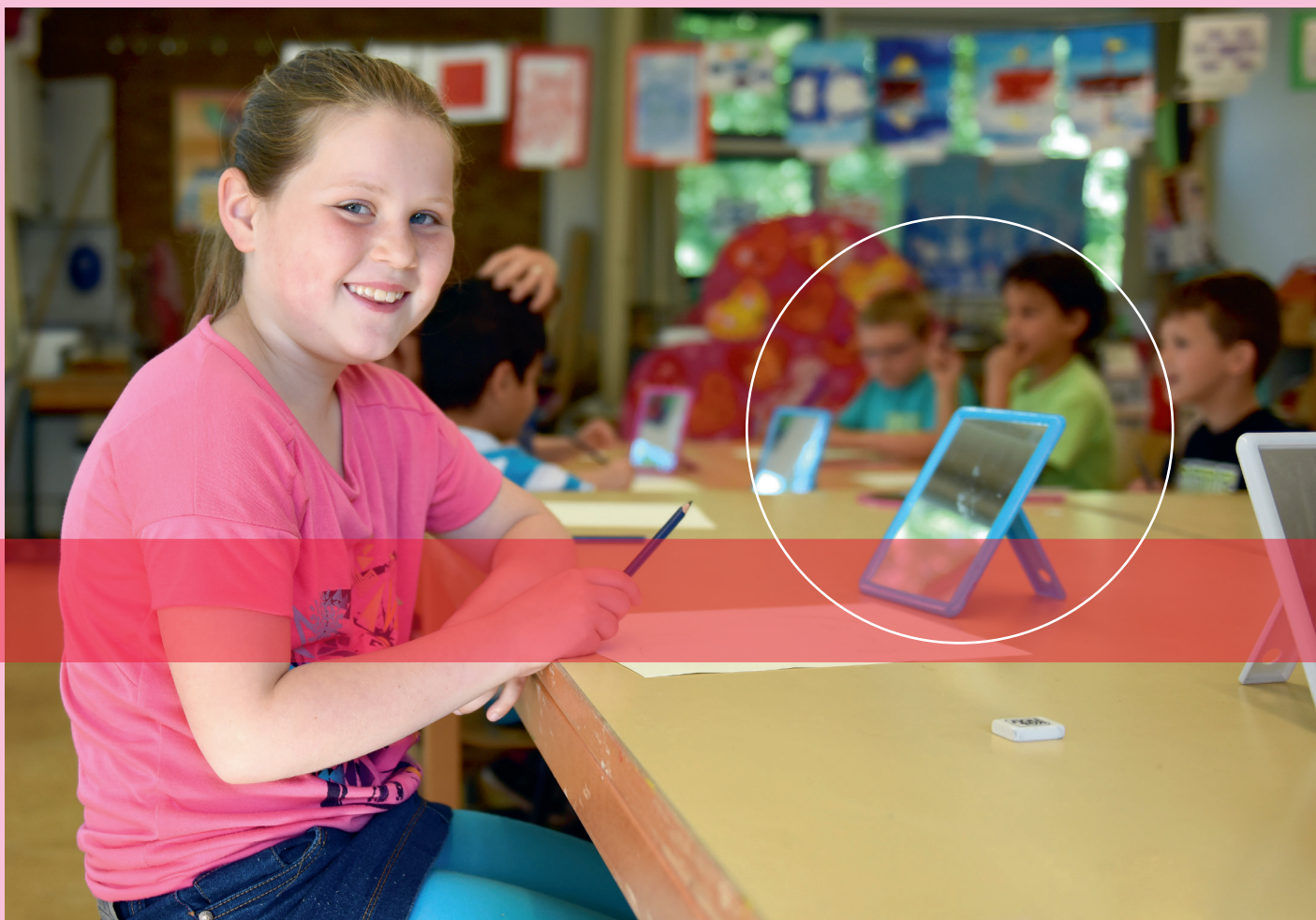
- hebben toegang tot scholing en deskundigheidsbevordering voor leraren en lerarenteams rond cultuureducatie en specifieke uitdagingen zoals kansengelijkheid;
- hebben toegang tot scholingsaanbod, gericht op het verbeteren van de kwaliteit van cultuureducatie binnen de context van hun school en leervragen.

Het culturele veld

- Aanbieders hebben toegang tot advisering en begeleiding op vlak van het opbouwen van een structurele relatie met het onderwijs.
- Aanbieders hebben toegang tot een breed scholingsaanbod, vanuit een gemeenschappelijke taal die ze kunnen inzetten richting het onderwijs.
- De zeven uitvoeringsorganisaties hebben toegang tot professionaliseringsaanbod gericht op hun specifieke taak en doel.
- Penvoerders buiten Brabant krijgen toegang tot de opgebouwde kennis rondom de unieke Brabantse inrichting en aanpak.

Resultaten

- Verhoogde afname van scholingsaanbod bij scholen en aanbieders, voornamelijk in de grote steden.
- Afname in behoefte aan en deelname van CmK1 en 2-scholen aan de intensieve trajecten van De Cultuur Loper en De Culturele Ladekast (2021–2022).
- Toename in deelname van nieuwe CmK-scholen (2023–2024).
- Vermindering van de uren in de administratieve begeleiding van scholingsaanvragen door vergroten van de efficiëntie.

Activiteiten

Bij het ontwerpen en uitvoeren van professionaliseringsactiviteiten betrekken we alle actoren: het culturele veld, onderwijs, intermediairs en hoger onderwijs. Hierdoor kunnen we relevante ontwikkelingen, behoeftes en kansen optimaal in kaart brengen. Op basis van deze inventarisatie kan vervolgens zowel lokaal als provinciaal aanbod worden ontwikkeld voor professionalisering van leraren, cultuur coördinatoren, aanbieders, intermediairs en penvoerders. Hiervoor ondernemen we de volgende activiteiten:

- intermediairs inventariseren jaarlijks lokaal, relevante ontwikkelingen, behoeftes en kansen voor professionalisering;
- we ontwikkelen of besteden professionaliseringsaanbod aan voor de gehele keten, op basis van vastgestelde prioriteiten, waarbij alle actoren worden betrokken bij de ontwikkeling;
- we ontwikkelen en geven scholing, samenhangend met de gezamenlijke Brabantse visie en taal;
- we ontwikkelen en geven scholing rond specifieke uitdagingen, zoals kansengelijkheid;
- we richten een centraal Brabants platform in waar het scholingsaanbod wordt ontsloten;

- we ontwikkelen uniforme administratieve en financiële processen rond het scholingsaanbod voor heel Brabant;
- we verdiepen en verduurzamen de samenwerking met het hoger onderwijs (pabo en kunstvakopleidingen), zowel voor vergroten van de deskundigheid van studenten als voor professionalisering van de rest van de keten. Hiervoor verbinden we de huidige opleidingsstof en de behoeftes in het werkveld met de landelijke ontwikkelingen.

Afbakening uitvoering

Gezamenlijk

- Visievorming.
- Ontwikkelen nieuw professionaliseringsaanbod.
- Centraal bundelen en ontsluiten van aanbod.
- Duurzame relatie opbouwen met het hoger onderwijs.

Lokaal

- Ophalen van behoeftes.
- Advisering en begeleiden van scholingstrajecten voor deelnemers uit de hele keten.
- Kwaliteitsbewaking van professionalisering vanuit de context van de school en lokale omgeving.

RISICOANALYSE

Governance

De samenwerking van veel verschillende partijen in een aanvraag, brengt behalve voordelen ook risico's met zich mee in termen van bestuurbaarheid en interne communicatie. Om hierop voorbereid te zijn, wordt voor de start van de CmK3-periode een uitvoeringsovereenkomst opgesteld. De Stuurgroep CmK3 BrabantStad, waar alle samenwerkende partijen zitting in nemen, is verantwoordelijk voor de uitvoering van deze overeenkomst. Daarnaast organiseren we regelmatig contact op lokaal en bovenlokaal niveau met relevante beleidsmakers.

Curriculumvernieuwing en visievorming

Het grootste risico bij de ontwikkeling van de gemeenschappelijke taal en doorontwikkeling van de Brabantse instrumenten voor cultuureducatie zijn de landelijke ontwikkelingen rond Curriculum.nu. Het is niet zeker of het huidige voorstel ongeschonden door de besluitvorming komt. Die onzekerheid wordt wellicht versterkt door de landelijke verkiezingen in maart 2021, waarna in een nieuwe coalitie opnieuw discussie kan ontstaan over deze aanpassing van het schoolcurriculum.

Kansengelijkheid

Kansengelijkheid is een thema voor veel meer domeinen dan alleen cultuureducatie. Gemeentelijk beleid speelt een grote rol, vooral bij toegang tot infrastructuur en afstemming tussen binnen- en buitenschoolse cultuureducatie. Het grootste deel van het beleid ten aanzien van kansengelijkheid valt dus buiten de invloedssfeer van de gezamenlijke uitvoeringsorganisaties. Dit betreft in het bijzonder de toegankelijkheid van de culturele infrastructuur. Dit

vraagt namelijk financiering voor verplaatsing van culturele activiteiten naar de buurt van de leerlingen, of voor het brengen van leerlingen naar culturele activiteiten.

Professionalisering

De scholing voor cultuurprofessionals vergt nieuwe inhoud in de vorm van een gemeenschappelijke taal die in De Cultuur Loper en De Culturele Ladekast terugkomt en aansluit bij Curriculum.nu. De landelijke ontwikkelingen rond Curriculum.nu zijn hier dus een bepalende en nog steeds onzekere factor.

Als met Curriculum.nu cultuuronderwijs een steviger onderdeel wordt in het PO, betekent dit dat scholen moeten begrijpen hoe ze het in het curriculum kunnen opnemen en zijn er meer kunstvakdocenten nodig. Het hoger onderwijs moet daarop voorbereid zijn bij het opleiden van nieuwe leraren en werven van nieuwe studenten.

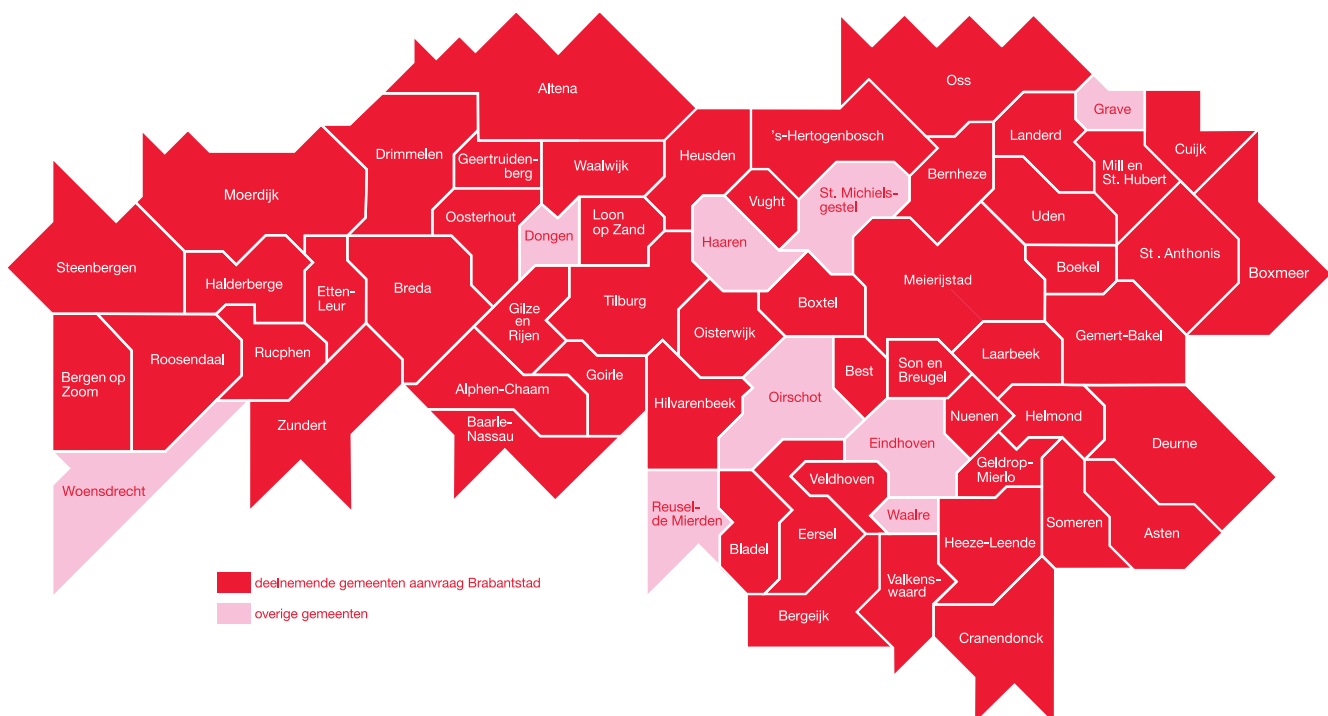
5

SAMENWERKING

Samenwerking in planvorming

De Aanvraag CmK3 — BrabantStad kwam tot stand door samenwerking van de uitvoeringsorganisaties Erfgoed en Kunstloc Brabant en in nauwe afstemming — op beleid, inhoud en organisatorische en financiële inrichting — met beleidsmedewerkers en bestuurders van de betrokken BrabantStad-partners en de gemeente Oss. Elke gemeente en organisatie heeft daarbij de eigen achterban van interne collega's, onderwijscontacten en lokale culturele instellingen betrokken. Kunstloc en Erfgoed Brabant hebben ook de aangesloten CmK2-gemeenten actief betrokken, die in regionale overleggen en online spreekuren actief hebben kunnen meedenken over de inhoud van de aanvraag.

De coronacrisis legde in de periode dat de aanvraag tot stand kwam een flinke druk op het onderwijs, het culturele veld en de gemeenten met minder dan 90.000 inwoners en hun intermediairs. Hierdoor hebben we minder een beroep kunnen doen op deze stakeholders dan we hadden gewenst. Daarom gaan we binnen de gekozen inhoudelijke koers de ruimte die we laten voor (lokale) accenten en focus dan ook benutten om onze stakeholders nauwer te betrekken bij de verdere uitvoering van CmK3. Dit doen we onder meer door hen een actieve plek te geven in inhoudelijke, Brabantbrede themagroepen.

deelnemende gemeenten aanvraag CmK3 door BrabantStad

Rol Stuurgroep CmK3 BrabantStad

De Stuurgroep CmK3 BrabantStad is verantwoordelijk voor de inhoudelijke uitvoering van het nieuwe, gezamenlijke CmK3-programma. De stuurgroep houdt de voortgang in de gaten, stelt koerswijzigingen vast en prioriteert welke (nieuwe) projecten moeten worden aangepakt. De stuurgroepleden denken vanuit het gezamenlijke, maar brengen ook hun lokale ervaringen in en bewaken de ruimte voor lokale invullingen in het bovenlokale gedeelte.

Rol penvoerder — Kunstloc Brabant

We spreken over administratieve penvoering. Dit betreft:

- het opstellen en bewaken van de begroting CmK3 en de besteding van de middelen volgens begroting;
- het uitzetten van monitoring op BrabantStad-niveau;
- het indienen van de verantwoording en het ophalen van de daarvoor benodigde gegevens.

Kunstloc Brabant verzorgt deze dienstverlening namens de CmK3-partners en de deelnemende Brabantse gemeenten met minder dan 90.000 inwoners.

Samenwerking met onderwijs en culturele instellingen

We zetten in op samenwerking met de Brabantse culturele organisaties door bestaande icc-netwerken actiever aan te laten sluiten bij de CmK-netwerken in hun regio of in de gehele provincie. We adviseren en begeleiden instellingen, kunstenaars en makers om beter aan te sluiten bij het onderwijs. Ook overleggen we met onze beleidscontacten over de Brabantbrede hiaten die we nog (binnen en buiten CmK) tegenkomen.

Met onze collega-organisatie CultuurStation in Eindhoven gaan we een inhoudelijke samenwerking aan op het gebied van:

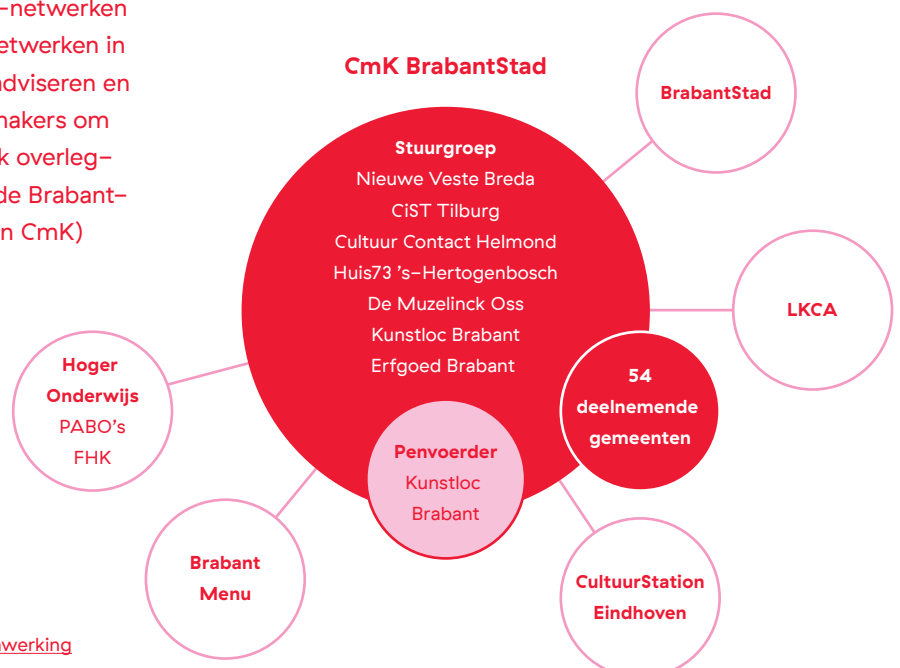
- professionalisering;
- de verbinding De Cultuur Loper en De Culturele Ladekast;
- de uitdagingen op het vlak van curriculumvernieuwing, met specifieke aandacht voor het vo.

Daarnaast sluit CultuurStation aan bij de Brabantbrede kennisdeling over diverse CmK-thema's.

Samenwerking met hoger onderwijs

De uitvoeringspartners hebben op projectmatige basis samenwerkingen met het hoger onderwijs (zie infographic 2). Bij Kunstloc en Erfgoed Brabant is de afgelopen CmK-periode de basis gelegd voor een meer duurzame samenwerking met de Fontys-pabo's. In CmK3 willen we onze verschillende losse samenwerkingen bijeenbrengen en bestendigen. Ook willen we het Brabantse hoger onderwijs stimuleren aan te sluiten bij de Brabantse visie op en ontwikkelingen in cultuureducatie en inhoudelijke ondersteuning en bagage meegeven aan hun studenten, zodat zij zich welkom en thuis voelen in het Brabantse beroepsveld.

infographic 2 samenwerking

6

KENNISDELING

In de CmK3-periode zetten we Brabantse kennisdelingsnetwerken op rond relevante thema's zoals kansengelijkheid, waar provinciebreed deelnemers uit de hele keten in kunnen participeren.

Deze netwerken bieden toegang tot kennis en ervaring, domeinexperts, inventarisaties van relevant professionaliseringsaanbod en een brede groep 'peers' die met dezelfde vragen worstelen. Verschillende deelnemers participeren, al naar gelang hun behoefte, op verschillende manieren en momenten. Het staat deelnemers vrij hoe om te gaan met deze netwerken: van volwaardige participatie tot het alleen zoeken naar relevante informatie of aanbod.

Voor alle netwerken geldt dat we er praktijkvoorbeelden gaan delen, zodat fouten niet worden herhaald en goede voorbeelden kunnen worden overgenomen. Hierdoor hoeft niet elke school en elke gemeente het wiel zelf uit te vinden en maken deelnemers beter geïnformeerde keuzes.

Concreet ondernemen we in de CmK3-periode voor kennisdelen in Brabant de volgende acties:

1. het opzetten van drie tot vijf provinciebrede, thematische netwerken rond thema's als curriculumvernieuwing, draagvlak binnen de school en kansengelijkheid. De uiteindelijke keuze voor thema's wordt gemaakt met de betreffende stakeholders;
2. per thematisch netwerk kan een online omgeving worden ingericht waar informatie wordt gedeeld en ruimte is voor interactie;
3. per thematisch netwerk wordt ten minste twee keer per jaar een fysieke bijeenkomst gepland (mits de situatie rond COVID-19 dit toestaat);
4. elk thematisch netwerk staat open voor alle partijen in de keten. Er wordt nadrukkelijk aandacht besteed aan het verbinden van actoren, in het bijzonder van scholen en culturele instellingen. Ook wordt aansluiting gezocht met landelijke ontwikkelingen, zoals Curriculum.nu.

7

MONITORING EN EVALUATIE

De Brabantse samenwerking is gebaat bij duidelijkheid over de resultaten en voortgang van de projecten en dienstverlening. Dat voorkomt misverstanden en biedt inzicht in de meerwaarde van samenwerken. Hiervoor willen wij een slim monitoringssysteem op zetten.

In de vorige periode zijn er uitstekende onderzoeken gedaan. Het verband tussen de onderzoeken was er echter niet; elk onderzoek beschreef een bepaald aspect van de resultaten die uiteindelijk niet goed op elkaar aansloten. Hierdoor was er veel data beschikbaar die lastig waren om te zetten was naar bruikbare informatie.

In de komende periode gaan we dat niet meer doen. We willen:

- op een slimme en effectieve wijze voldoen aan onze verplichtingen ten aanzien van verantwoording;
- een vinger aan de pols houden met betrekking tot de ontwikkelingen in het project om bij te kunnen sturen;
- slim gebruik maken van de bestaande systemen en verschillende gegevensbronnen combineren;
- de mogelijkheid hebben om op meerdere niveaus (met name gemeenten) resultaten te zien;
- op een zodanige manier data verzamelen dat we de deze kunnen invoegen in grotere onderzoeken zoals de 'Waarde van cultuur'.

Aparte aandacht is er voor de inzet van het zelfevaluatie-instrument EVI. De afgelopen CmK2-periode is er onder andere door Kunstloc hard gewerkt om het bestaande EVI-instrument door te ontwikkelen tot een digitaal zelfdiagnose-instrument voor het onderwijs. Momenteel zit EVI 2.0 in de testfase, voordat het daadwerkelijk in de praktijk gebruikt kan worden.

We weten dat scholen en instellingen niet zitten te wachten op uitgebreid onderzoek. Zeker in het onderwijs is er met de hoge werkdruk weinig tijd en energie voor het invullen van vragenlijsten. We gaan het onderwijs en de culturele instellingen op dit vlak zo weinig mogelijk belasten.

WERKWIJZE

Startpunt voor de monitoring zijn de in de aanvraag gestelde doelstellingen. Van elke doelstelling bepalen we op welke manier we die willen meten.

1. Bepalen welk deel lokaal en welk deel bovenlokaal wordt uitgevoerd. Wanneer een doelstelling lokaal wordt uitgevoerd:
 - a. eerste inventariseren op welke wijze lokaal wordt vormgegeven aan een doelstelling;
 - b. de omvang van die lokale activiteit bepalen (hoeveel deelnemers, partners, uitvoeringen etc.);
 - c. simpele criteria vastleggen die weergeven op welke manier wordt bijgedragen aan de doelstelling. Deze criteria moeten voor alle lokale projecten hetzelfde zijn zodat deze bij elkaar opgeteld kunnen worden tot provinciale resultaten.
2. Meetmethodes:
 - a. bereikcijfers in termen van aantal scholen en leerlingen;

- b. onderzoeken uitzetten (impact van een scholingstraject);
 - c. beschrijven (het integreren van de Brabantse instrumenten);
 - d. een combinatie van deze drie aanpakken.
3. Aan de hand daarvan stellen we een aanpak per doelstelling op.
 4. We verzamelen informatie zoveel mogelijk per gemeente.
 5. Beschikbare instrumenten en maten:
 - a. EVI;
 - b. Teamscan (draagvlak voor het doorvoeren van vernieuwingen);
 - c. Verankeringsmaat cultuureducatie LKCA;
 - d. Monitor CmK2 (voor het leggen van verbanden op de lange termijn).

PLANNING MONITORING

1. Jaarlijkse verantwoording van het fonds (1 juni)
 - a. Financieel
 - b. Aantallen scholen, leerkrachten, culturele instellingen
2. Doorlopende monitoring voor de stuurgroep
 - a. Zicht op de voortgang – stand van zaken projecten.
 - b. Tweejaarlijks invullen door scholen van het EVI-instrument
3. In de jaren 2022–2024:
 - a. Inhoudelijk verslag (reflectie op de resultaten)
 - b. Los monitor onderzoek (resultaten – opvattingen – effecten)

Hieronder een voorbeeld van bovenstaand proces:

Curriculumvernieuwing

	lokaal of boven-lokaal	op welke wijze lokaal	omvang	op welke wijze lokaal	bestaand instrument	opmerkingen
in 2024 hebben de Brabantse CmK-scholen cultuuronderwijs geïmplementeerd in hun onderwijscurriculum, passend bij de visie en context van de school;	lokaal	bv DCL	aantal scholen	onderzoek	verankeringsmaat	n.v.t.
in 2024 werken we in Brabant vanuit één visie en gemeenschappelijke taal aan de implementatie van cultuureducatie, waarbij scholen gebruik kunnen maken van de verbinding tussen de instrumenten De Cultuur Loper en De Culturele Ladekast;	boven-lokaal project	n.v.t.	n.v.t.	proces beschrijven	n.v.t.	toevoegen van de besteden uren
in 2024 sluit de verbonden aanpak tussen De Cultuur Loper en De Culturele Ladekast aan bij landelijke ontwikkelingen en taal (Curriculum.nu), en bij de uitdagingen in het voortgezet onderwijs;	boven-lokaal project	n.v.t.	n.v.t.	proces beschrijven	n.v.t.	toevoegen van de besteden uren
in 2024 werken de Brabantse CmK-scholen samen met hun culturele omgeving — zoals intermediairs, aanbieders en trainers — om duurzame kwaliteitsverbetering van cultuureducatie op de school vorm te geven en uit te voeren.	lokaal	bv DCL	aantal scholen aantal aanbieders	onderzoek	EVI of de verankeringsmaat	n.v.t.

8 PLANNING

Hieronder vindt u een aantal GANTT-charts waarin de voornaamste activiteiten van onze aanvraag in de tijd zijn uitgezet. Hierbij willen we wel aantekenen dat in de uitvoeringsovereenkomst die wordt opgesteld door de samenwerkende partijen, verdere detaillering wordt toegevoegd. Ook kunnen voortschrijdend inzicht en landelijke ontwikkelingen (bijvoorbeeld rond Curriculum.nu) tot wijzigingen in de planning kunnen leiden. Hierover zullen we transparant communiceren met het FCP.

Kennisdeling

Activiteiten	2021				2022				2023				2024			
	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
1. Opzetten kennisnetwerken																
2. Faciliteren en begeleiden kennisnetwerken																
3. Kennis Brabantse aanpak, visie en taal landelijk delen																

Curriculumvernieuwing en visievorming

Activiteiten	2021				2022				2023				2024			
	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
1. Ontwikkelen visie cultuureducatie Brabant																
2. Ontwikkelen gemeenschappelijke taal CE																
3. Verbinden en verdiepen instrumenten																
4. Trainen en begeleiden intermediairs, kunstvakdocenten en leraren om met taal en instrumenten te werken																
5. Huidige CmK scholen uitnodigen om met taal en instrumenten te werken																
6. Nieuwe CmK scholen motiveren aan de slag te gaan met taal en instrumenten																
7. Inzetten EVI																
8. Ontsluten leerlingvolginstrumenten																
9. Begeleiden trajecten op scholen																
10. Scholen begeleiden met het ontwikkelen van doorlopende leerlijnen																

Kansengelijkheid

Activiteiten	2021				2022				2023				2024			
	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
1. Opzetten Brabants netwerk kansengelijkheid																
2. Faciliteren Brabants netwerk kansengelijkheid																
3. Adviseren aanbieders cultuureducatie over kansengelijkheid																
4. Verbinden infrastructuur kleinere en grote gemeenten																
5. Versterken samenwerking andere domeinen voor kansengelijkheid																
6. Verbeteren doorstroom binnen- & buitenschools voor kansarme leerlingen																
7. Bevorderen deskundigheid leerkrachten en cc-ers over mogelijkheden buitenschools																
8. Initiëren en begeleiden co-creatielijnen tussen domeinen																
9. Maatwerk aan scholen rond specifieke vragen																
10. Verbinden netwerken professionele kunsten en programmering tussen grote en kleine gemeenten																
11. Bevorderen meer divers maken aanbod Brabantse culturele instellingen																
12. Begeleiden scholen om meer divers activiteiten aanbod te bewerkstelligen																

Professionalisering

Activiteiten	2021				2022				2023				2024			
	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
1. Jaarlijkse behoefte inventarisatie																
2. Prioriteiten vaststellen																
3. Ontwikkelen aanbod																
4. Aanbesteden aanbod																
5. Begeleiden aanbieders professionalisering in de Brabantse visie en taal																
6. Inrichten centraal platform voor Brabant rond professionalisering cultuureducatie																
7. Bijhouden en onderhouden van centraal platform																
8. Ontwikkelen uniforme financiële en administratieve processen aanbod professionalisering cultuureducatie																
9. Verdiepen en verduurzamen relatie hoger onderwijs																

9

BEGROTING

In de bijlage bij deze aanvraag is de uitgewerkte begroting opgenomen. Deze begroting is de optelsom van de begrotingen van de zeven uitvoerende organisaties.

We hebben de begroting opgesteld aan de hand van de doelstellingen en hoofdlijnen van de aanvraag vanuit de volgende principes:

- de verdeling van de FCP-middelen voor Brabant is gelijk aan de wijze waarop het FCP de middelen verdeelt. Elke partner krijgt € 0,79 per inwoner, en legt eenzelfde bedrag in;
- elke uitvoeringspartner stelt binnen de afgesproken verdeelsleutel een eigen begroting op die past binnen de gezamenlijk opgestelde koers, visie, doelstellingen en activiteiten. Het is de uitvoerende organisatie toegestaan binnen de benoemde kaders lokale accenten en focus te kiezen;
- voor de bijdrage in de gezamenlijke activiteiten en bovenlokale samenwerking zijn percentages afgesproken (zie figuur 1) die worden gereserveerd binnen de lokale verdeelsleutel: zo reserveren bijvoorbeeld binnen ‘Curriculumvernieuwing en visievorming’ alle samenwerkingspartners 10% van hun totaalbudget. Het gereserveerde bedrag voor samenwerking blijft daarmee in verhouding met de eigen beschikbare middelen. In het tabblad ‘Uitsplitsing naar partners’ is zichtbaar hoeveel uren en middelen lokaal en bovenlokaal door de verschillende partners worden ingezet. Niet alle lokale begrotingen zijn op dit moment volgens de afspraken, maar we streven ernaar de gewenste verhoudingen de komende jaren te gaan bereiken.
- behalve de zeven uitvoeringspartners die gezamenlijk hebben meegewerkt aan het opstellen van de aanvraag, zijn aan deze aanvraag ook nog bijna vijftig kleine gemeenten verbonden. Zij dragen voor een groot deel bij aan de matching van het provinciale deel; zij investeren ongeveer € 900.000 in hun scholen en de lokale infrastructuur. Daarmee betalen zij de kosten van de lokale intermediair en bieden zij de scholen een ruimer budget om activiteiten uit te voeren.
- de scholen investeren uiteraard zelf ook in cultuureducatie door de inzet van formatie en financiële middelen. Aangezien het aantal betrokken scholen behoorlijk hoog is, hebben we met hun afspraken over een minimale ureninzet van dertig taakuren voor een cultuurcoördinator en het inzetten van de voor cultuur beschikbare middelen voor culturele activiteiten. Deze inschattingen zijn, volgens de eisen van het FCP in de begroting opgenomen.
- de huidige begroting is het uitgangspunt voor de begroting van de komende jaren. We behouden ons het recht voor om de bedragen aan te passen wanneer de ontwikkelingen daar aanleiding voor geven. De zeven uitvoeringspartners stemmen dit af met elkaar en het FCP.

● COLOFON

De aanvraag CmK3 — BrabantStad is in gezamenlijkheid geschreven door:

Luana Berghmans — projectleider CmK3 BrabantStad
Matthijs Leendertse — adviseur en inhoudelijk redacteur
Max van Alphen — penvoerder CmK3 Kunstloc Brabant
Ilonka de Ridder-Lebon — eindredacteur

Stuurgroep CmK3 BrabantStad

Annette Truijens — Nieuwe Veste Breda
Angelique Alma — Muzelinck Oss
Arjen Lubbers — Huis73 Den Bosch
Lizette Mijland — CiST Tilburg
Mieke Chatrou — Cultuur Contact Helmond
Ninke van der Heijden — Erfgoed Brabant
Luana Berghmans en Max van Alphen — Kunstloc Brabant

Met de beleidsmatige ondersteuning van de werkgroep Cultuureducatie Regioprofiel Cultuur BrabantStad

Marleen Huijbregts — gemeente Breda
Yvonne Feenstra — gemeente Helmond
Katja Brooijmans — gemeente Oss
Janne van Wijnen — gemeente 's-Hertogenbosch
Franka Thijssen — gemeente Tilburg
Inge Verdonschot — Provincie Noord-Brabant

Foto's omslag

Arthur Krijgsman

Ontwerp & vormgeving

Tessa Hofman — Studio Tweeklank
www.studiotweeklank.nl

NIEUWE
VESTE

HUIS73

erfgoed brabant

Provincie Noord-Brabant

